

Auteur

10.2.e

Agendapunt**Fifth *Enhanced Surveillance Report* Griekenland**

Aard bespreking

*Gedachtewisseling***Kern**

- Tijdens de Eurogroep zal de stand van zaken in Griekenland worden besproken, op basis van het vijfde *Enhanced Surveillance* rapport.
- Er ligt geen besluit voor m.b.t. de schuldmaatregelen. Met het zesde rapport in juni zal er weer een mogelijk besluit voorliggen.

Nederlandse inzet

- Voor Nederland is het van belang dat Griekenland haar afspraken nakomt.
11.1
- T.a.v. de discussie over de mogelijke inzet van SMP/ANFA middelen voor investeringen en de mogelijke verlaging van het primair surplus, is schuldhoudbaarheid van groot belang voor Nederland. Daarnaast zal door Nederland de onderuitputting van het publieke investeringsbudget in de discussie worden meegenomen.
11.1

Mogelijke Spreektekst

11.1

Toelichting

Stand van zaken en proces

- Griekenland staat sinds het aflopen van het ESM-programma afgelopen zomer onder verscherpt toezicht tot en met 2022. Tijdens deze periode moet Griekenland een lijst met verschillende hervormingen doorvoeren/afroonden die is vastgesteld door de Eurogroep bij het besluit tot het beëindigen van het ESM-programma in juni 2018. De toepassing van een aantal schuldmaatregelen is hier afhankelijk van gemaakt (uitkeren SMP/ANFA-winsten en verlagen van rente op een deel van de EFSF-lening). Elk halfjaar zal er worden gekeken door de Eurogroep, op basis van een rapport, naar de voortgang op de hervormingen.
- December 2018 was de eerste deadline voor het doorvoeren van een aantal hervormingen. Een besluit over het toepassen van de schuldmaatregelen is destijds vanwege onvoldoende voortgang doorgeschoven naar de Eurogroep van maart (aan de hand van een nieuwe rapport) en vervolgens naar april (aan de hand van een update van het rapport). In april is uiteindelijk het besluit genomen dat Griekenland de noodzakelijke acties had genomen om aan al haar hervormingsverplichtingen, die waren vastgesteld voor eind 2018, te voldoen. Het beslismoment voor de schuldmaatregelen m.b.t. de hervormingen die als deadline midden 2019 hadden is toen uitgesteld tot december. In december heeft de Eurogroep ingestemd met het activeren van de schuldmaatregelen.
- Met het *Vijfde Enhanced Surveillance Report* ligt er geen besluit voor m.b.t. de schuldmaatregelen, met het zesde rapport zal dit mogelijk wel weer het geval zijn.

Vijfde Enhanced Surveillance Report

Algemeen

- De toon van het vijfde *enhanced surveillance rapport* start overwegend positief; over de lage financieringsrentes van Griekenland, recente rating upgrades en gestage economische groei (hoewel in Griekenland wordt berekend dat COVID 19 de economie ongeveer 1,5% groei kan kosten in 2020).
- Ook concludeert de Commissie dat voortgang met betrekking tot de hervormingen voldoende is. De Commissie is positief over de getroffen of aangekondigde maatregelen en verwacht dat deze maatregelen worden afgerond voor het zesde rapport in mei 2020. Er wordt wel opgemerkt dat vooral in de financiële sector hiervoor nog stappen moeten worden genomen.

Hervormingen

11.1
- Dit zijn veelal gebied waarover eerder is gerapporteerd. Voorbeelden hiervan zijn het wegwerken van binnenlandse betalingsachterstanden van de overheid (aan bijvoorbeeld huishoudens, bedrijven en lokale overheden), het doorvoeren van maatregelen om onderbesteding van het publieke investeringsbudget te voorkomen en de verdere reductie van niet-presterende leningen bij banken.

SMP/ANFA middelen

- In de Eurogroep-verklaring van juni 2018 is een passage opgenomen die de mogelijkheid biedt voor Griekenland om de middelen in te zetten voor publieke investeringen, om arbeidsproductiviteit en economische groei te stimuleren. Deze investeringen dienen dan wel eerst unaniem te worden goedgekeurd door de crediteuren. In de Eurogroep-verklaring t.a.v. Griekenland van december 2019 is opgenomen dat er op technisch niveau zal worden gekeken naar het inzetten van SMP/ANFA-middelen door Griekenland voor specifieke investeringen.
- Aangezien de middelen normaal gesproken ten goede komen van schuldvermindering, moet een voorstel van Griekse zijde worden getoetst aan de impact ervan op de schuldhoudbaarheid van Griekenland. Daarnaast is het van belang dat er goede voorwaarden worden opgesteld ten aanzien van de besteding van deze middelen. Het Nederlands uitgangspunt is dat SMP/ANFA-inkomsten enkel en alleen kunnen worden ingezet voor investeringen als deze:
 - i. additioneel zijn aan reeds geplande investeringen die al bestaan op basis van bijvoorbeeld de begroting, het regeerakkoord en de hervormingsverplichtingen;
 - ii. vooraf zijn gedefinieerd met een uitvoeringsplan;
 - iii. de SMP/ANFA-inkomsten die ervoor worden gebruikt pas worden meegerekend als inkomsten in de programmadefinitie van het primair surplus als de uitgaven zijn gedaan;
 - iv. de SMP/ANFA-inkomsten na een X aantal jaar verplicht terugvloeien naar de rekening voor schuldenbetaling wanneer de inkomsten niet zijn gebruikt;
 - v. met unanimititeit zijn goedgekeurd door de crediteuren.
 - vi. In een afweging dient ook te worden meegenomen dat Griekenland moeite heeft met het wegzetten van het investeringsbudget.

Primair surplus

- De Griekse regering zal vermoedelijk vragen om het primair surplus-target te mogen verlagen met ingang van 2021. Ze geeft aan de middelen te willen inzetten ter bevordering van investeringen, om productiviteit en economische groei te stimuleren. Hiernaast wordt het voor de nieuwe regering, om de beloften van de verkiezingen van mei 2019 waar te kunnen maken, lastig om een primair surplus van 3,5% in 2020 te behalen.
- In Griekenland is er echter sprake van een structurele onderuitputting van publieke middelen, vanwege de beperkte administratieve capaciteit om deze middelen te kunnen wegzetten. Dit heeft ook bijgedragen aan het behalen van de 3,5%-doelstelling in de afgelopen jaren. Om deze reden is het dus noodzakelijk dat, overeenkomstig met de discussie rondom de inzet van SMP/ANFA middelen, er concrete plannen worden gemaakt waar de vrijgevallen ruimte aan zou kunnen worden besteed. De haalbaarheid van deze plannen dient streng te worden getoetst. Hierbij kan gedacht worden aan vergelijkbare criteria als voor de inzet van SMP/ANFA middelen.
- De verlaging van het primair surplus zal hiernaast betekenen dat de schuldreductie van Griekenland wordt vertraagd. Hoewel de Griekse schuld momenteel afneemt en deze trend wordt verwacht voort te zetten (van 175,2% bbp in 2019 naar 169,3% bbp in 2020), is deze nog steeds het hoogste in Europa en ver boven doelstellingen van de Europese begrotingsregels binnen het SGP. Het is daarom noodzakelijk om de schuld verder af te bouwen om gezonde overheidsfinanciën te realiseren. Elk voorstel van Griekenland zal dan ook, in Eurogroepverband, getoetst moeten worden op de impact op de schuldhoudbaarheid van het land.

Moties en toezeggingen aan de Kamer	N.v.t.
Voorliggende documentatie	Fifth Enhanced Surveillance Report
Achtergrond documentatie	N.v.t.